ANNEX:
ENLLAÇOS A LES CONTRIBUCIONS DE LES ENTITATS SIGNANTS:

1. DRETS CIVILS I POLÍTICS

Signat per Òmnium Cultural

Resum contingut

Òmnium Cultural denuncia la repressió política i judicial contra el moviment sobiranista català, la criminalització de protestes pacífiques com a terrorisme, l'espionatge amb Pegasus contra activistes i polítics, la infiltració d'agents en organitzacions civils i la manca de justícia per les tortures durant el franquisme. També assenyala les dificultats en l'aplicació de la Llei d'Amnistia del 2024, sobretot a causa de la resistència de la cúpula del poder judicial espanyol. Per tot això, Òmnium demana als estats membre que recomanin a Espanya implementar plenament l'amnistia, posar fi a les pràctiques d'espionatge i respondre del Catalangate, deixar d'instrumentalitzar la legislació antiterrorista per perseguir el dret de protesta del moviment independentista, tirar endavant la investigació de tortures a Via Laietana 43 (BCN) durant el franquisme i a comprometre's amb el dret a l'autodeterminació de Catalunya, recolzat per més del 75% de la població.

Enllaç a l'informe complet.

2. REPRESSIÓ AL MOVIMENT INDEPENDENTISTA A CATALUNYA

Signat per Assemblea Nacional Catalana
Unrepresented Nations and Peoples Organization

Resum contingut

L'informe posa de manifest les violacions dels drets humans en curs a Espanya centrant-se en la repressió del moviment independentista a Catalunya. Denuncia la criminalització del moviment, que ha inclòs falses acusacions de terrorisme i que amenaça el dret a la llibertat de reunió, associació i expressió. També es detalla la vulneració de drets fonamentals degut a vigilància il·legal contra activistes i la discriminació sistemàtica de la llengua catalana a l'educació i a les institucions públiques. Malgrat la Llei d'Amnistia de 2024, el poder judicial es-

panyol continua obstaculitzant-ne l'aplicació. L'informe insta Espanya a defensar la independència judicial, posar fi a la criminalització de la dissidència política, respectar l'autodeterminació catalana i garantir la protecció de les llibertats civils i els drets culturals.

Enllaç a l'informe complet.

3. DRETS CIVILS I POLÍTICS: LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ I ASSEMBLEA

Signat per Associació Catalana de Professionals
Amnistia i Llibertat
Associació Nativitat Yarza
Centre Internacional Escarré per les Minories Ètniques i Nacionals
Fundació Catalunya Fons
Fundació Josep Irla
Grup de Periodistes Ramon Barnils
Plataforma per la Llengua
Quorum
Sine Qua Non

Resum contingut

L'informe analitza el compliment d'Estat espanyol pel que fa al dret a la llibertat d'expressió i al dret de reunió i associació pacífiques, amb un enfocament especial en el context català. Les entitats denuncien els dèficits democràtics d'Espanya, com les lleis restrictives, la politització del poder judicial i les pràctiques abusives de les institucions estatals. Concretament, assenyalen que l'actual marc legal i les accions repressives han intensificat la persecució de la protesta i la restricció de drets civils i polítics. Finalment, les entitats insten l'Estat a garantir l'aplicació completa de la llei d'amnistia com a primer pas cap a una solució democràtica i pacífica del conflicte polític.

Enllaç a l'informe complet.

4. EL CONFLICTE POLÍTIC ENTRE CATALUNYA I ESPANYA: LA IMPORTÀNCIA DE LA LLEI D'AMNISTIA

Signat per Amnistia i Llibertat
Sine Qua Non

Resum contingut

L'informe analitza el conflicte polític i les seves conseqüències en termes de vulneracions de drets, denunciant la repressió política i econòmica conduïda per diferents aparells de l'Estat. Les entitats demanen al govern espanyol que avanci en el procés de resolució del conflicte, començant per garantir l'aplicació completa de la Llei d'Amnistia.

Enllaç a l'informe complet.

5. LA PARTICIPACIÓ POLÍTICA DELS ESTRANGERS A ESPANYA

Signat per Centre Internacional Escarré per les Minories Ètniques i Nacionals (CIEMEN)

Resum contingut

L'eliminació del requisit de reciprocitat per garantir el dret de vot de les persones empadronades a les eleccions municipals és la principal demanda que proposa l'informe. Aquest, explica com l'ampliació i facilitació del dret de vot per als residents estrangers és essencial per a una democràcia saludable. Concretament, assenyala com l'augment del nombre d'acords de reciprocitat permetria que una part més gran de la població estrangera pogués votar i insta a Espanya a centrar-se en la residència com a criteri clau per al dret de sufragi, en lloc de la nacionalitat o els acords de reciprocitat, per fomentar una major integració, inclusió i participació democràtica a nivell local.

Enllaç a l'informe complet.

6. DESAPARICIONS FORÇADES DE MENORS

Signat per Fundació Josep Irla
Observatorio de las Desapariciones Forzadas de Menores,
Agrupación de afectados adelante bebés robados por nuestro derecho a saber la verdad y justicia
Associació Cultural Arxiu I Memòria De Mont-Roig
Associació Familiar Desapareguts_Desaparegudes
Associació Republicana També Hi Som
Asociación Bebés Robados Andalucía
Asociación Civil Colectivo Mendoza por la Verdad
Asociación Colectivo Sin Identidad (CSI)
Asociación de Víctimas contra la Impunidad de las Desapariciones Infantiles en todo el Ámbito Nacional (AVIDNA)
Asociación Niños Desaparecidos de la Riada 1962
Asociación Sos-Raices Adoptados
Asociación Valencia Provincia Sos-Bebés Robados
Centro de Estudios sobre Conflictos Sociales (CECOS)
Fundación para la Clínica Psicoanalítica de Orientación Lacaniana
Observatorio Euromediterráneo de Democracia y Espacio Público de la Universidad Rey Juan Carlos
ONG Arxivers Sense Fronteres (ASF)
Universitat de Barcelona/Hospital Clinic (Banco de ADN del ODFM)

Resum contingut

L'informe assenyala l'incompliment sistemàtic de l'Estat espanyol de complir amb els estàndards internacionals que l'obliguen a investigar la veritat sobre la desaparició forçada de menors que es va produir entre 1936, amb la repressió franquista, i 1996, any en què es canvia la llei d'adopció estatal. De la mateixa manera, li recorda a Espanya que tant la detenció il·legal com la usurpació d'identitat són delictes reconeguts a l'Estat espanyol i part inqüestionable del delicte internacional de desaparicions forçades i, per tant, no poden prescriure fins que la víctima vegi restablerta la seva identitat natural. Les entitats demanen a l'Estat que mobilitzi els recursos necessaris per donar la cobertura necessària a les víctimes i que implementi les recomanacions dels organismes internacionals.

Enllaç a l'informe complet.

7. L'ÚS DE SOFTWARE ESPIA PEGASUS

Signat per Gentium
Institut Novact de Noviolència
Irídia - Centre per la defensa dels drets humans
Suds

Resum contingut

L'informe se centra en l'anàlisi de la situació dels drets a la intimitat i al secret de les comunicacions i a la llibertat d'expressió, reunió i associació, després del descobriment de l'ús de software espia i vigilància PEGASUS de les autoritats espanyoles contra actors de la societat civil. També s'analitza l'estat del dret d'accés a la justícia, particularment en la possibilitat d'obtenir una tutela judicial efectiva i un remei efectiu davant l'espionatge d'Estat vers l'exercici dels drets anomenats.

El document és important per la novetat del descobriment públic de l'ús de PEGASUS per part de les autoritats espanyoles (destapat l'abril de 2022), no existeix un precedent relatiu a aquesta qüestió que s'hagi recollit en els cicles d'avaluació anterior de l'Estat espanyol. L'informe parteix dels fets succeïts i destapats després del 18 d'abril de 2022, en què The Citizen Lab va presentar una investigació que destapava que al voltant de 65 persones van ser objecte d'intervenció amb el software espia PEGASUS a l'Estat espanyol, almenys des de 2017 a 2022. L'informe, confirmat per Amnistia Internacional, va assenyalar al govern de l'Estat espanyol, concretament al Centre Nacional d'Intel·ligència (CNI), com el responsable d'aquesta operació d'espionatge. Fins a l'actualitat, aquest cas s'ha convertit en el més gran d'Europa, juntament amb el d'Hongria.

Des de llavors s'han iniciat diferents procediments judicials en l'àmbit penal per mitjà de la interposició de més d'una desena de querelles per part del grup de víctimes espiades; també s'han dut a terme comissions d'investigació tant en l'àmbit europeu com català. No obstant això, totes aquestes s'han topat amb la negativa i el silenci, tant de l'Estat espanyol com de l'empresa responsable (NSO Group) a assumir responsabilitats sobre aquests casos d'espionatge, emparats en un marc normatiu ple de buits legals (llei del CNI) i amb l'obstacle de la llei franquista de Secrets Oficials.

8. MODEL D'IMMERSIÓ LINGÜÍSTICA EN CATALÀ A LES ESCOLES

Signat per La Intersindical
Language Rights
Plataforma per la Llengua
Sine Qua Non
USTEC·STEs-IAC

Resum contingut

L'informe denuncia com la llengua catalana ha estat objecte de persecucions polítiques durant anys i assenyala els riscos de deixar les decisions sobre política lingüística en mans del poder judicial. Les entitats subratllen la importància d'enfortir les polítiques lingüístiques per protegir i promoure el català en l'educació i la vida pública, així com per garantir que els drets lingüístics siguin respectats i preservats.

Enllaç a l'informe complet.

9. DISCRIMINACIÓ LINGÜÍSTICA DELS CATALANOPARLANTS

Signat per Plataforma per la Llengua

Resum contingut

Aquest informe documenta les discriminacions que pateixen els catalanoparlants a l'Estat espanyol. L'Estat espanyol no reconeix els catalanoparlants com a minoria nacional i no exigeix als funcionaris de les regions de parla catalana que coneguin la llengua, cosa que genera discriminació i crea barreres en els serveis públics. Les sentències judicials han debilitat l'educació en llengua catalana, i els marcs legals continuen prioritzant el castellà, restringint l'ús del català als tribunals i en l'àmbit administratiu. A més, el discurs d'odi contra els catalanoparlants és habitual, fins i tot en narratives polítiques, però continua sent àmpliament ignorat. De fet, l'Estat espanyol no ha aplicat recomanacions clau sobre els drets de les minories lingüístiques. Per això, Plataforma per la Llengua defensa el reconeixement dels catalanoparlants com a minoria protegida, l'aplicació de mesures contra la discriminació i la garantia dels drets lingüístics en l'administració pública i la justícia, l'enfortiment de l'educació en català i la lluita contra el discurs d'odi.

Enllaç a l'informe complet.

10. DRETS ECONÒMICS, SOCIALS I CULTURALS (DESC)

Signat per Observatori DESCA i altres organitzacions de l'Estat espanyol.

Resum contingut

Denunciem les dificultats de justiciabilitat dels drets econòmics, socials i culturals per la seva ubicació a la Constitució espanyola i la manca de mecanismes interns d'incorporació de les decisions internacionals en matèria de drets humans. També formula recomanacions en matèria de no-discriminació, no-regressivitat i sobre drets concrets com ara educació, sanitat, habitatge, treball, empresa i drets humans.

11. CANVI CLIMÀTIC, INTEL.LIGÈNCIA ARTIFICIAL I IDENTIFICACIONS PER PERFIL ÈTNIC-RACIAL

Signat per Institut de Drets Humans de Catalunya

Resum contingut

L'informe cobreix tres grans temes:

Canvi climàtic

El Pla Nacional d'Adaptació al Canvi Climàtic (PNA) 2021-2030 inclou una perspectiva de gènere limitada i manca d'accions clares per a garantir la igualtat i no discriminació.

Per això, és essencial que adopti una visió interseccional que contempli altres vulnerabilitats, com la raça, classe, ètnia, discapacitat i edat, i integri adequadament la mobilitat humana (migracions, desplaçaments, i trasllats planificats). Sense aquests ajustos, no és possible enfrontar les desigualtats que agreugen els efectes del canvi climàtic i perpetuen la inequitat social.

Intel·ligència artificial

Malgrat els esforços legislatius recents, no existeixen suficients mecanismes que regulin la intel·ligència artificial des d'un enfocament de drets humans.

És fonamental desenvolupar un marc normatiu que eviti biaixos discriminatoris i promogui el seu ús de manera respectuosa amb els drets fonamentals. En aquest sentit, l'informe ressalta la urgència d'abordar aquesta temàtica en el context del pròxim cicle de l'Examen Periòdic Universal, ja que no s'ha fet amb anterioritat.

Identificacions per perfil ètnic-racial

L'informe destaca que la Llei 15/2022 no prohibeix de manera explícita les identificacions per perfil ètnic-racial realitzades per les forces de seguretat, limitant-se a assenyalar la necessitat "d'evitar" aquestes pràctiques. Si bé la Llei 19/2020 a Catalunya sí que prohibeix aquestes identificacions, la seva implementació no ha estat adequada, a més que és una llei poc coneguda.

És necessari reforçar la legislació i millorar la seva implementació per a protegir els drets humans en aquest àmbit.

Enllaç a l'informe complet.

12. DRET A L'EDUCACIÓ

Signat per Catesco
PINCat (Plataforma d'Infància de Catalunya)
L'Associació | Drets Sexuals i Reproductius
Fundació Bofill

Resum contingut

L'informe examina aspectes clau per garantir una educació de qualitat per a tots els infants i els adolescents. Concretament, l'informe aborda 10 temes principals que inclouen: la universalització de l'educació, la segregació escolar, l'educació inclusiva, l'accés a l'educació per a infants i adolescents d'origen migrat, sol·licitants d'asil i altres col·lectius en situació de vulnerabilitat, l'alumnat del poble gitano, les minories lingüístiques, amb especial atenció a la immersió lingüística en català a l'escola i l'educació integral en sexualitat. A més a més, també tracta les activitats fora-escola i la intel·ligència artificial en l'àmbit educatiu, dos aspectes que encara no s'havien tingut en compte en cap cicle anterior. Les conclusions de l'informe apunten a una persistència de les desigualtats que limiten el dret a una educació de qualitat per a tothom Catalunya, especialment per a aquells infants i adolescents en situació de vulnerabilitat.

Enllaç a l'informe complet.

13. DRETS LINGÜÍSTICS I PROTECCIÓ DE LLENGÜES MINORITZADES

Signat per European Language Equality Network (ELEN)
Euskalgintzaren Kontseilua
Òmnium Cultural
Plataforma per la Llengua
A Mesa pola Normalización Lingüística
Obra Cultural Balear
Acció Cultural del País Valencià
Iniciativa pola Asturianu

Resum contingut

L'informe analitza la situació dels drets lingüístics a Espanya i denuncia la regressió en la protecció de les llengües minoritzades, especialment en l'educació, l'administració i la justícia. S'assenyala l'ofensiva legal contra el model d'immersió lingüística en català i les restriccions a l'ús del gallec i el basc en processos judicials i serveis públics. També es documenta la manca de funcionaris estatals amb coneixement d'aquestes llengües i casos de discriminació laboral i sanitària contra parlants de llengües minoritzades. L'informe insta l'Estat espanyol a adoptar mesures per garantir l'ús efectiu d'aquestes llengües en tots els àmbits i a concedir l'oficialitat a l'asturià i l'aragonès.

Enllaç a l'informe complet.

14. DRETS DE LES PERSONES PRESES

Signat per Observatori del Sistema Penal i Drets Humans
OMCT
Legal Sol
Rights International Spain
Irídia
Asociación Pro Derechos Humanos de Andalucía
Sir[a]
Centro de Documentación Contra la Tortura
Asociación de Derecho Penitenciario Rebeca Santamalia
Salhaketa

Resum contingut

L'Estat espanyol continua incomplint moltes recomanacions internacionals en matèria de drets fonamentals durant les diverses formes de privació de llibertat (malgrat la quantitat de condemnes que porta per part del Tribunal Europeu de Drets Humans) en:

- La necessitat d'una nova tipificació del delicte de tortura, com ha estat recomanat per les Nacions Unides diverses vegades;
- Prohibició del règim d'aïllament penitenciari superior a 14 dies tal i com estableix les Regles Nelson Mandela;
- Prohibició de les contencions mecàniques regimentals a presos i preses tal com exigeix el Comitè Europeu per a la prevenció de la tortura;
- La necessitat urgent de desenvolupar el Protocol de Minessota per una nova investigació forense sobre morts sota custòdia;
- La necessitat de creació de registres sobre casos i denúncies de maltractaments al llarg de la privació de llibertat.

Enllaç a l'informe complet.